

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعالم

راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند سیستم

مدیریت بهداشت، ایمنی

و محیط زیست

مطابقت دارد

صفحه ۲ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل
	MOP -HSED -GI-303(0)	

جدول اصلاحیه

شماره اصلاحیه	تاریخ	شماره بخش / بخش های تغییر یافته	شماره صفحه / صفحات

صفحه ۳ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل
	<i>MOP -HSED -GI-303(0)</i>	

فهرست

صفحه	عنوان
۴	۱. هدف
۴	۲. دامنه کاربرد و محدوده تاثیر
۴	۳. مسئولیت ها و ضمانت اجرا
۵	۴. الزامات و مستندات مرجع
۶	۵. تعاریف
۶	۶. شرح اقدامات

صفحه ۴ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت
	MOP -HSED -GI-303(0)	اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل

۱- هدف

به منظور ایجاد و حفظ انسجام و یکپارچگی در نظام مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست، این سند به عنوان یک راهنما برای تحقق اهداف مدیریت پسماند در سیستم مدیریت HSE تهیه شده است. در این سند بخشی از **حداقل الزامات** مورد نیاز جهت برآورده نمودن نیازمندی های سیستم مدیریت پسماند بیان شده و در نحوه ایجاد فرایندهای موردنیاز به شرکتها/ سازمانهای صنعت نفت کمک خواهد نمود. رعایت الزامات مورد اشاره در این راهنما برای کلیه واحدهای تحت پوشش و تابعه صنعت نفت و همچنین کلیه واحدهای صنعتی/ خدماتی مستقر در مناطق ویژه صنعت نفت الزامی می باشد.

سند حاضر به عنوان یک راهنمای فنی در جهت تکمیل راهنمای مدیریت پسماند به شماره MOP-HSED-GI-301 تهیه شده و در نحوه گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند کاربرد دارد.

۲- دامنه کاربرد و محدوده تحت تاثیر

الزامات اشاره شده در راهنمای حاضر برای کلیه پسماندهای تولیدی در تمام واحدهای عملیاتی و غیرعملیاتی، مناطق ویژه، مجموعه های فرهنگی/ آموزشی/ سیاحتی یا اماکن و تاسیسات متعلق به آنها و همچنین پسماندهایی که در خارج از واحد/ مجتمع/ منطقه تولید شده و برای تصفیه و پردازش، بازیافت، ذخیره، تبدیل، سوزاندن یا دفن به واحد/ مجتمع/ منطقه فرستاده می شوند، کاربرد دارد. مواکدا اعلام می شود که این راهنما برای کلیه انواع پسماندها اعم از صنعتی و غیر صنعتی، شهری، کشاورزی، بیمارستانی و ... باید به کار برده شود.

۳- مسئولیت ها و ضمانت اجرا

۳-۱- مسئولیت انجام اقدامات مذکور در سند حاضر در هر سازمان به عهده بالاترین مقام آن سازمان می باشد.

۳-۲- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای اقدامات قابل انجام در تاسیسات/شرکتهای تابعه/ شرکتهای فرعی به عهده مدیر HSE شرکتهای اصلی می باشد.

صفحه ۵ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل
	MOP -HSED -GI-303(0)	

۳-۳- پیاده سازی الزامات سند حاضر در هر سازمان یکی از معیارهای ارزیابی عملکرد HSE آن سازمان خواهد بود.

۴- الزامات و مستندات مرجع

با توجه به الزامات قانونی ذیل ایجاد سیستم مدیریت پسماند و گزارش دهی عملکرد آن در شرکتها/سازمانها ضروری است.

- قانون مدیریت پسماندها، مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی
- آئین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماند مصوب ۸۴/۵/۵ هیات وزیران
- پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در دریا (تهران - ۱۳۷۶)
- کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد زیان بخش و دفع آنها (بازل - ۱۹۸۰)
- کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع (تخلیه) مواد زائد و دیگر مواد (لندن - ۱۹۷۲)
- کنوانسیون آئین اعلام رضایت قبلی برای مواد شیمیایی و آفت کشهای خطرناک خاص در تجارب بین‌المللی (روتردام - ۲۰۰۳)
- کنوانسیون مدیریت زیست محیطی آلاینده های آلی پایدار (استکهلم)
- آئین نامه اجرایی حمل و نقل مواد خطرناک مصوب ۸۰/۱۲/۲۲ هیات وزیران
- ضوابط و روش های مدیریت اجرایی پسماند های پزشکی و پسماند های وابسته
- ضوابط و روش های مدیریت اجرایی پسماند های برقی و الکترونیکی
- ضوابط و روش های مدیریت اجرایی پسماند های کشاورزی
- استقرار راهنمای مدیریت پسماند و تامین الزامات مربوطه با شماره MOP-HSED-GI-301(0)

صفحه ۶ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل
	MOP -HSED -GI-303(0)	

۵- تعاریف

کلیه عبارات و اصطلاحات بکار رفته در این راهنما، با عبارات و اصطلاحات بکار رفته در راهنماهای قبلی من جمله (MOP-HSED-GI-301(0) و (MOP-HSED-GI-302(0) مطابقت دارد.

۶- شرح اقدامات

- ۶-۱- هر سازمان باید سیستم مدیریت پسماند را در مجموعه خود پیاده کرده و فرآیند گزارش دهی آن را تدوین و پیاده سازی نماید.
- ۶-۲- هر سازمان برای تهیه گزارش فرآیند مدیریت پسماند خود، باید از آخرین ویرایش کلیه راهنماها و دستورالعملهای مرتبط آگاهی داشته و بر آن اساس گزارش خود را تهیه نماید.
- ۶-۳- هر سازمان باید در فرآیند گزارش دهی خود، تهیه گزارشات فصلی و سالیانه فرآیند مدیریت پسماند را جهت استفاده داخلی خود و ارسال آن به مدیریت HSE / امور HSE شرکت اصلی / ستاد مد نظر قرار دهد. مدیریتهای HSE شرکتهای اصلی می توانند حسب نیاز خود، نسبت به اخذ گزارشات ماهانه از شرکتهای تابعه خود اقدام نمایند.
- ۶-۴- فلودیگرام جریان تهیه و تجمیع گزارشات در سطح وزارت نفت در شکل (۱) نشان داده شده است. هر یک از سازمانها باید گزارشات مورد نظر را تهیه و آن را به مراجع بالادستی خود ارائه نمایند.
- ۶-۵- زمان ارائه گزارش مدیریت پسماندها از شرکتهای اصلی به وزارت نفت به دو صورت فصلی (سه ماهه) و سالیانه پیش بینی شده و ساختار گزارشات به صورت فرمهای شماره MOP-HSED-Fo-301 و MOP-HSED-Fo-302 ارائه شده که هر شرکت اصلی موظف به تهیه و ارائه آن می باشد.
- ۶-۶- لازم است شرکتهای اصلی فرمهای مربوط به جمع آوری اطلاعات پسماند از شرکتهای فرعی / تابعه و مناطق عملیاتی خود را طراحی و جهت اجرا به زیر مجموعه ابلاغ نمایند. این فرمها باید به گونه ای باشد که حداقل اطلاعات مندرج در فرمهای شماره MOP-HSED-Fo-301 و MOP-HSED-Fo-302 را تامین نماید.
- ۶-۷- مسئولیت تهیه و ارائه گزارشات بر اساس الزامات ابلاغی از سوی اداره کل HSE وزارت نفت به عهده مدیریت HSE شرکتهای اصلی می باشد.

صفحه ۷ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل
	MOP -HSED -GI-303(0)	

- ۶-۸- مدیریت HSE شرکت‌های اصلی باید نحوه اخذ گزارشات فرآیند مدیریت پسماند از شرکت‌های فرعی/ تابعه/ مناطق عملیاتی خود را طرح‌ریزی، ابلاغ و پیاده‌سازی نموده و اقدامات لازم جهت تجمیع گزارش از شرکت‌های زیرمجموعه خود را به عمل آورد.
- ۶-۹- گزارش مقادیر پسماند باید بر اساس سیستم کدگذاری مندرج در آخرین ویرایش راهنمای شماره MOP-HSED-GI-302(0) صورت پذیرد.
- ۶-۱۰- هر سازمان/ شرکت اصلی باید از میزان پسماندهای باقیمانده از قبل، ورودی به مجتمع، تولید شده و بالاخره موجودی پسماند در بازه‌های زمانی ذکر شده در این راهنما و به تفکیک کد پسماندها اطلاع کامل داشته باشد.
- ۶-۱۱- هر سازمان باید روش‌های مدیریت پسماند خود اعم از بازیافت، فروش، سوزاندن، دفن یا تحویل به مناطق ویژه (درخصوص مجتمع‌های مستقر در مناطق ویژه) را برای هر یک از پسماندهای تولیدی تعیین کرده باشد.
- ۶-۱۲- مدیریت پسماند اعم از بازیافت، فروش، سوزاندن، دفن یا تحویل به مناطق ویژه (درخصوص شرکت‌های مستقر در مناطق ویژه) باید تحت کنترل امور HSE هر سازمان بوده و میزان پسماندهای مدیریت شده با روش‌های فوق باید در هر سازمان ثبت و اسناد مربوطه نگهداری شود.
- ۶-۱۳- کلیه شرکت‌های مستقر در مناطق ویژه باید گزارشات فصلی و سالانه خود را به امور HSE مناطق ویژه تسلیم نمایند. سایر سازمانها گزارشات ماهانه و سالانه خود را به مدیریت HSE شرکت مربوطه/ستاد ارسال می نمایند.
- ۶-۱۴- امور HSE مناطق ویژه نیز گزارشات مربوط به منطقه را کنترل و جمع بندی نموده و در قالب فرم‌های پیش بینی شده به مدیریت HSE شرکت اصلی ارسال می نمایند.
- ۶-۱۵- شرکت‌های مستقر در مناطق ویژه موظفند گزارشات فصلی خود را طی اولین هفته از شروع فصل بعد (یعنی تا روز هفتم اولین ماه فصل بعد) به امور HSE مناطق ویژه تحویل نمایند. امور HSE مناطق ویژه باید حداکثر تا روز پانزدهم همان ماه گزارشات خود را به مدیریت HSE شرکت اصلی ارسال نمایند.
- شرکت‌های فرعی نیز باید گزارشات مربوط به خود و مناطق عملیاتی تابعه خود را حداکثر تا پانزدهم اولین ماه فصل بعد به امور HSE شرکت اصلی تحویل نمایند. سایر شرکت‌های زیرمجموعه شرکت‌های اصلی نیز موظفند طی همین بازه زمانی گزارشات خود را به مدیریت HSE شرکت اصلی ارسال نمایند.

صفحه ۸ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل
	MOP -HSED -GI-303(0)	

شرکتهای اصلی گزارشات مربوطه را جمع بندی و حداکثر تا آخر همان ماه آن را به اداره کل HSE وزارت نفت ارسال می نمایند.

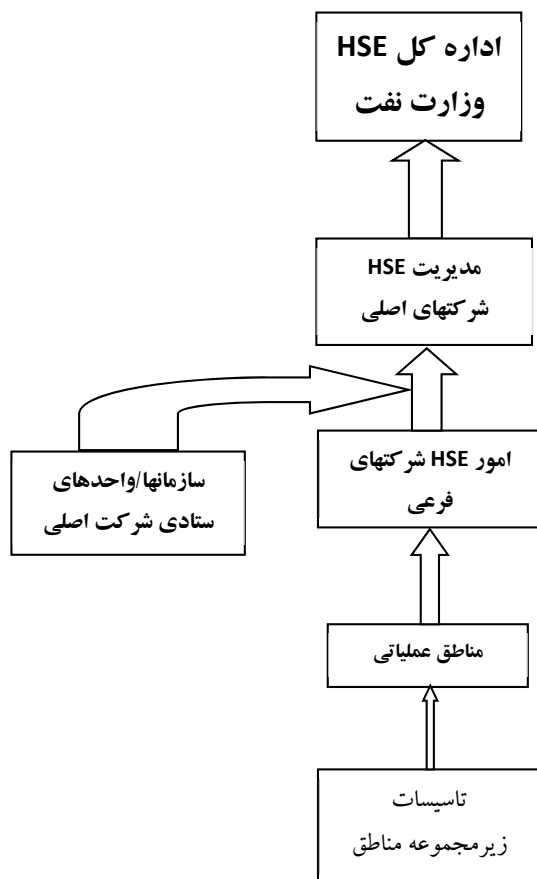
۱۶-۶- شرکت های مستقر در مناطق ویژه موظفند گزارشات سالیانه خود را همراه گزارش فصل زمستان حداکثر تا ۲۰ فروردین سال بعد تهیه و به امور HSE مناطق ویژه تحویل نمایند. امور HSE مناطق ویژه حداکثر تا روز بیست و پنجم آن ماه بعد باید گزارشات خود را به مدیریت HSE شرکت اصلی ارسال نمایند.

شرکتهای فرعی نیز باید گزارشات مربوط به خود و مناطق عملیاتی تابعه خود را حداکثر تا ۲۵ فروردین سال بعد به امور HSE شرکت اصلی تحویل نمایند. سایر شرکتهای زیرمجموعه شرکتهای اصلی نیز موظفند طی همین بازه زمانی گزارشات خود را به مدیریت HSE شرکت اصلی ارسال نمایند.

شرکتهای اصلی گزارشات مربوطه را جمع بندی و حداکثر تا دهم اردیبهشت ماه آن را به اداره کل HSE وزارت نفت ارسال می نمایند.

۱۷-۶- کلیه آمار و اطلاعات مرتبط باید توسط امور HSE نگهداری شود. مدت نگهداری اطلاعات می تواند توسط قوانین ملی و محلی یا الزامات ISO 14000 تعیین شود.

صفحه ۹ از ۹	راهنمای گزارش دهی فرآیند مدیریت پسماند در سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست MOP -HSED -GI-303(0)	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت اداره کل بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل

شکل ۱- فلودیاگرام تهیه و تجمیع گزارشات فرآیند مدیریت پسماند در سطح وزارت نفت